

Model de subiect - Evaluarea Națională
Limba și literatura română

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește textul următor:

Desigur din pricina firii lui pe dos, i s-au părut lui Cănuță două palme mult mai dureroase decât bătaia deunăzi. Deunăzi, după atâta pisăgeală, se culcase fără să se plângă de șale și dormise ca o buturugă; acuma n-a putut s-adoarmă de usturimea urechilor. A plâns înfundat pe mondirul lui până spre ziuă.

Se împlinea acu peste o minută, a treisprezecea învârteală a pământului împrejurul soarelui de când tânărul Cănuță se grăbise a ieși să se bucure de razele acestuia. Un neastâmpăr nesuferit ridică pe băiat de pe mondir. Cănuță oftă adânc ca și cum ar fi răsuflat întâia dată, își șterse repede ochii ca și cum ar fi văzut întâia oară lumina. În perete ardea o lămpșoară afumată. Toți băieții ceilalți dormeau adânc. Își luă într-o basma lucrurile lui, mai nimic, și ieși.

Mijea de ziuă când, rupt de oboseala trupului și mai ales de a sufletului, înghețat de atâta umblet pe frig, bătea în geam la cocioaba bunică-sii, în fundul unei mahalale de la marginea orașului. Baba se deșteptase, își aprinse candela la icoane și se-nchina.

- Cine e?

- Eu, bunico.

I-a deschis.

- Ei! Ce cauți tu până-n ziuă?

- Am fugit de la jupânul.

- De ce ? a-ntrebat bunica încruntată de cine știe ce urât gând i-o fi fulgerat prin mintea ei veche.

- ... Pentru că ... nu mai vreau să stau.

- Nu-ți dă de mâncare?

- Ba da.

- Muncești prea mult?

- Mult ..., dar ... nu mult.

- Te bate?

Băiatul dete din cap și-ncepu să plângă. A vrut bunica să-l mustre, să-l îndemne la supunere-ba, că așa bate stăpânul, să-nvețe băieții minte; ba, că trebuie să aibă răbdare dacă e la stăpân; că dacă n-a vrut să-nvețe carte și nici la stăpân nu vrea să stea, atunci ce-o să facă cu el? S-ajungă vagabond ori pungaș, ori să se prăpădească pe drumuri; că de! E băiat mare acuma, de treisprezece ani. [...]

(I.L. Caragiale, Cănuță, om sucit)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *întâia*, *să mustre*. **4 puncte**
2. Explică rolul cratimei în secvența *nu-ți dă*. **4 puncte**
3. Selectează, din text, două cuvinte/grupuri de cuvinte care se referă la timpul acțiunii. **4 puncte**
4. Transcrie din textul dat un epitet și o comparație. **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care băiatul merge la bunica sa. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul epic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți patru trăsături ale genului epic;
- să ilustrezi cu exemple din text două trăsături ale genului epic;

- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește următor text.

Cea de-a treia expoziție personală deschisă de Lea Rasovszky în 2014 poate fi vizitată până spre sfârșitul anului la galeria Anca Poterașu. De la stele la steroizi. Două povestiri scurte despre un bestiar aproape metaforic dă formă unor crezuri personale, materializând o metaforă arhetipală: corpul natural, căruia îi opune corpul artificial, intoxicat de steroizi. Expoziția este o meditație asupra lumii și o invitație la apropierea de natură.

Lea lucrează cu spațiul expozițional, asupra căruia intervine construind o scenografie prin care accentuează narațiunea ascunsă în desenele și picturile expuse. În centrul primei încăperi, plasează sub privirea culturiștilor expandați de steroizi un aparat de forță. Portretele lor sunt înrămate în structuri metalice greoaie, un design industrial care completează lucrarea, amplificându-i impactul vizual. Culturiștii Leei sunt ființe hibride construite în imaginarul personal prin accentuarea unor trăsături fizice umane, ca reflecție critică asupra unor aspecte negative ale vieții cotidiene contemporane. Portretele sunt desenate concis, riguros, într-un gest rapid, sigur, aproape mecanic. Ochiul din plastic adăugat conferă un plus de umor ludic compozițiilor, de altfel încărcate și greoaie. Culturiștii sunt o imagine-stereotip a puterii. Încăperea este dominată de cromatica redusă la gri și alb, ritmată de câteva fundaluri pictate în culori neon, care sugerează artificialul acestor corpuri monumentale.

(Valentina Iancu, *De la stele la steroizi ...* în revistaarta.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
- ce materializează cea de-a treia expoziție personală a Leei Rasovszky;

- cum sunt desenate portretele culturiștilor. **4 puncte**

2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care a fost extras fragmentul. **4 puncte**

3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate din textul dat. **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Ochiul din plastic adăugat conferă un plus de umor ludic compozițiilor ...* **4 puncte**

5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Încăperea este dominată de cromatica redusă la gri și alb, ritmată de câteva fundaluri pictate în culori neon, care sugerează artificialul acestor corpuri monumentale.* **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unei vizite la muzeu. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Veți primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției - 2p.; coerența textului - 2p.; registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului - 2 p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; așezarea textului în pagină - 1 p.; lizibilitatea - 1 p.)

Barem de evaluare și de notare

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (de exemplu: *întâia* - prima; *să mustre* - să certe) **2 x 2 p. = 4 puncte**
2. menționarea rolului cratimei în secvența dată (elidarea vocalei *î*) **4 puncte**
3. câte 2 puncte pentru selectarea din text a două cuvinte/grupuri de cuvinte care se referă la timpul acțiunii. **2 x 2 p. = 4 puncte**
4. câte 2 puncte pentru transcrierea celor două figuri de stil. **2 x 2 p. = 4 puncte**
5. câte 2 puncte pentru formularea oricăror două idei principale/secundare din textul dat. **2 x 2 p. = 4 puncte**
6. precizarea motivului pentru care băiatul merge la bunica sa (de exemplu: Băiatul merge la bunica sa pentru că a fugit de la jupânul.) **3 puncte**
- formularea răspunsului într-un enunț. **1 punct**

B.

- câte 1 punct pentru precizarea oricăror patru trăsături ale genului epic **4 x 1 p. = 4 puncte**
 - câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat **2 x 4 p. = 8 puncte**
- (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului epic se acordă astfel:
- prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii - 4 p.
 - prezentare superficială a trăsăturii/schematism - 2 p.)
 - respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut **2 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (de exemplu: Cea de-a treia expoziție personală a Leei Rasovszky materializează o metaforă arhetipală, corpul natural; Portretele culturiștilor erau desenate concis, riguros, într-un gest rapid, sigur, aproape mecanic). **2 x 2 p. = 4 puncte**
2. - câte 2 puncte pentru scrierea numelui autorului articolului (Valentina Iancu) și a titlului articolului din care a fost extras fragmentul (*De la stele la steroizi ...*) **2 x 2 p. = 4 puncte**
3. - câte 1 punct pentru menționarea genului fiecărui substantiv subliniat (*expoziția* - feminin; *spațiul* - neutru) **2 x 1 p. = 2 puncte**
- câte 1 punct pentru menționarea cazului fiecărui substantiv subliniat (*expoziția* - nominativ; *spațiul* - acuzativ) **2 x 1 p. = 2 puncte**
- 4.- câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice (*ochiul* - subiect; *conferă* - predicat verbal) **2 x 1 p. = 2 puncte**
- câte 1 punct pentru precizarea fiecărei părți de vorbire (*ochiul* - substantiv comun; *conferă* - verb predicativ) **2 x 1 p. = 2 puncte**

Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.

5. - câte 2 puncte pentru transcrierea integrală a propoziției subordonate (*care sugerează artificialul acestor corpuri monumentale*) **2 puncte**
- câte 2 puncte pentru precizarea felului propoziției subordonate transcrise **2 puncte**
6. construirea unei fraze alcătuite din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată

atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde*

4 puncte

- construirea unei fraze alcătuite din două propoziții -1 p.
- construirea corectă a propoziției subordonate indicate, introdusă prin adverbul relativ *unde*; respectarea tipului de propoziție subordonată indicat - 2 p.;
- introducerea propoziției subordonate prin adverbul relativ *unde* - 1 p.

B.

- relatarea unei întâmplări: respectarea succesiunii logice a faptelor - 6 p.; respectarea parțială a succesiunii logice a faptelor - 4 p.; fără respectarea succesiunii logice a faptelor - 2 p. **6 puncte**
- câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal **2 x 1 p. = 2 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință - 2 p.; conținut parțial adecvat - 1 p. **2 puncte**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte **2 puncte**

Notă!

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

- unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
- coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului: total - 2 p.; parțial - 1 p. **2 puncte**
- ortografia (0 - 1 erori: 3 p.; 2 - 3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
- punctuația (0 - 1 erori: 3 p.; 2 - 3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**
- lizibilitatea **1 punct**